GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 39.

W NIEDZIELĘ DNIA 13. MAIA 1804.

Z Wiednia d. 5. Maia.

J. C. K. Mość raczył C. K. rotmistrza w regimencie Blankensteina, hrabię Chrystyana Blankensteina C. K. aktualnym szambelanem nayłaskawiey mianować.

Na d. 3 t. m. w dzień podniesienia S. Krzyża Nayiaśnieysza Cesarzowa Jmć iako naywyższa Mistrzyni krzyżowego damskiego orderu, raczyła tym orderem, oprócz Arcy Xiężniczki Maryi Ludwiki, 14 innych dam zaszczycić.

C. K. gubernium niższey Austryi zaszczyciło fabrycznym przywileiem Jozefa Fehr na manszastrową rękodzielnią, którą znacznie teraz powiększył.

C. K. faierwerkmistrz, Kasper Stuwer, dał d. 1 t. m. pierwszy w tym roku faierwerk, na którym Nayiaśnieyszy dwor raczył się przy licznem zgromadzeniu widzow znaydowac.

Z Brynu d. 4. Maia.

O zaburzeniach w Serwii odbieramy następuiące wiadomości: — Pierwszy dowodzca powstańcow serwiyskich Zerni Georgi, donosi, pod d. 17 Kwietnia swoim pod Belgradem stoiącym ludziom, że Kuszuka Alego na głowę pobił, zaledwo który z kilkuma ludźmi uniosł życie do meczetu w Koronowczach, że mogłby go stamtąd prędko dostać, ale mu żal spalic to mieysce; wszelako każe go pilnować, i koniecznie czy żywcem czy zabitego musi dostać.

W nocy z 16 na 17 Kwietnia popłynęły dwa statki Dunaiem i Sawą z posiłkami w ludziach zbroynych i 3 funtową armatą z Belgratu dla wsparcia oblężoney twierdzy Szabaczu, ale przy Poliescach przymuszone były schronic się pod C. K. brzegi.

D. 19 Kwietnia przybył przez Bukarest do Zemlina goniec z fermanem W. Sułtana do baszy belgradzkiego, i d. 20 przewiozł się stamtąd do Belgradu.

D. 17, 18 i 19 Kwietnia bardzo wiele żydow wywiozło się z Belgradu z przednieyszemi towarami i kosztownosciami na C. K. granicę. W tychże dniach zachodziły ustawiczne utarczki pod Belgradem między powstańcami i Turkami, w których ostatni zawsze pobitemi byli.

D. 20 stary ieden Turecki aga Memisz, udał się w Belgradzie do Deia Fotigli z przełożeniem, iak nie słuszna rzecz, aby dla kilku Deiow cały kray i tyle Meslemow cierpiało; z tego przyszło do tak żywych sporow, że Fotigli kazał starca w kaydany okuć i do więzienia wtrącić. Zaledwo dowiedzieli się o tem

tem iego synowie, udali się natychmiast w 60 ludzi zbroynych do wspomnionego Deia z groźbą zamordowania go, ieżeli ich oyca nie uwolni, co zaraz na tę obligacyą uczynił.

Z Londynu d. 24. Kwietnia.

Strona oppozycyyna pod naczelnictwem PP. Foxa i Pitta powstała wczoray mocno przeciw ministrom w parlamencie, i lubo ministrowie przeważyli w kreskach, uważano wszelako, że nie mieli za sobą tylu stronników iak po inne czasy. Oto rzecz cała:

P. Fox uczynił wczoray w niższey izbie wniosek o wyznaczenie kommissyi na roztrząśnienie stanu kraiu i bilow wydanych względem obrony kraiu. " Jeżeli kiedy ministrowie (rzekł) zasłużyli na pochwałę za to, iż kray w naywiększe niebespieczeństwo wtrącili, tedy zasługuią na nią teraźnieysi. Sprawili, że drżemy o nasze bespieczeństwo, i przez swoią nieroztropność wprowadzili nas w smutne położenie. Ja niedałem mego głosu na adres podziękowania względem poselstwa J. K. Mci o woynie; a wielu z tych, którzy nań głosowali, nie byli kontenci z dotychczasowego postępowania ministrow W rzeczy samey możnaż go chwalić? Kiedy zważam przygotowania ministrow do obrony kraiu, nie mogę poiąć co maią znaczyć powtarzane ich oświadczenia, że okropnego należy się niebawnie obawiać attaku. Skarb nierownie w złym znayduie się stanie. Nizki kurs wexlowy dla Irlandyi i smutne iey położenie, poddaiące ią woiennemu prawu, wymagaią rownie iak inne okoliczności naszego zastanowienia. Szczególniey iednak zwrocę moią uwagę na obronę kraiu przez lądowe woyska. Nigdy nie mogłem się dowiedziec z podań, na przeciwko mnie siedzących Panow, ile mamy aktualnie regularnego woyska. Milicya nie może go zupełnie zastąpić, a odwodową armią tyle znaleziono niedostateczną do dopełnienia go, że ią chcą rozpuścić. Roztrząśnienie tego iest zaiste potrzebne. Zalecam także uchylenie zwyczaiu zaciągać ludzi na całe życie, którego w żadnym nie ma kraiu, ponieważ niewola do śmierci, nie iednego od służby woyskowey odstręcza. Zalecam daley rozpuszczenie milicyi, ponieważ przez to ułatwi się rekrut dla armii, a zalecam na to mieysce uzbroienie włościan, ponieważ mniey kosztowne i zawsze będzie gotową siłą na obronę kraiu, zwłaszcza kiedy ochotnikow znudzi i osłabi w nich ducha długie oczekiwanie nieprzyiaciela. Zalecam uzbroienie ludu, a nadewszystko wieśniakow, którzy iako wiadomi wszystkich ścieszek i kątow, potrafią nieprzyiaciela wszelakim sposobem znękac, odciąć mu żywności, i t. d. Powinienem tu także wspomniec o przyłączoney prerogatywie królewskiey do aktu obrony, że Król Jmć ma prawo wezwać każdego do broni. Podobne prawo służy tylko Królowi w nadzwyczaynych dla dobra kraiu zdarzeniach, ale nie ogólnie biorąc, bo inaczey mogłby Król i następca tronu w szeregu kazać postawić. Cożby na to powiedziec można, gdyby tak somowolny środek obruszył ochotnikow i rozeszli się? Odpowiedzą mi zapewne ministrowie; lecz nie dosyć na ich odpowiedzi, potrzeba o mocnieyszych pomyśleć środkach, i dla tego proponuię kommissyą do roztrząśnienia teraźnieyszego stanu rzeczy. „

P. Addington: Zacny mowca utrzymuie, że iednostayna zgoda uczuciow przez trwogę ministrow o w targnieniu sprawioną została; ale nie mowi czyli przez ich postępowanie i środki pomnożoną lub zmnieyszoną została, co iest dosyć uderzaiącym w iego twierdzeniu. Zacny mowca powstaie daley przeciw adressowi za woyną; lecz dziwuię się, że zapomniał, iż wow czas ieszcze naganiała go izba, i tem więcey się

dziwię, gdy sobie przypominam, że zacny mowca nie chciał w ow czas popierać nagany postępowania ministrow, i tem samem go pochwalił. Muszę oraz wyznać, iż wniosek iego do nadzwyczaynych zdarzeń w parlamencie należy. Roztrząsanie potwierdzonych względem obrony bilow, iest prawdziwie rzeczą nadzwyczayną. Pozwalam, żeby kommissya roztrząsnęła dawne rzeczy; ale do roztrząsania przygotowań do obrony, potrzebaby woyskowey kommissyi, a to byłoby niesłychanym przykładem, żeby kommissya z woyskowych ludzi złożona, rozstrząsać miała czyny parlamentu. Mowca oświadczył się także żywo przeciw zerwaniu pokoiu amieńskiego, ale ministrowie nie mogli iego trwałości zapewnić. Musieli owszem okazać światu, że angielskie źrodła ieszcze nie są wyczerpane, i że przy chęci utrzymania pokoiu, mamy dosyć sił do zemszczenia się za uczynione nam zniewagi. Oświadczam izbie, iż mamy teraz w Anglii i Irlandyi 184,000 liniowego woyska i milicyi, oprocz 400,000 lądowych i 27,000 morskich ochotnikow, co uczyni razem z marynarką &c. do 800,000 zdatnych do obrony ludzi, i mogę to niezaprzeczonemi dowodami okazać. Co do zarzutu względem prerogatywy krolewskiey, oświadczam, iż tey nigdy nie zaprzeczano; proszę się tylko nad nią zastanowić, a pewny iestem, że nie będzie co przeciw niey powiedzieć. Pragnę oraz aby zacny mowca oświadczył wyraźnie nie w dwoistym rozumieniu, czego żąda, aby różnym mniemaniom zadosyć uczynić. Wnioskowi zaś, iako nie zgodnemu z polityką, przeciwię się, i wzywam każdego członka, aby się zastanowił, czyli takową kommissyą teraz radzić można i czyli mieysce mieć może.

P. Pitt powstał żywo przeciw P. Addingtonowi, naganiał postępowanie ministrow i popierał wniosek P. Foxa. Po nim mowiło wielu przeciw i za wnioskiem, nakoniec przystąpiono do kreskowania i odrzucono go większością 256 przeciw 204 głosow.

Wczoraysze spory trwały aż do godziny 4 zrana. Słuchaczow taki był nacisk, że się po galeryach nie mogli pomieścić. Oppozycya powstanie ieszcze kilka razy przeciw ministrom w tym tygodniu. Naczelnicy oppozycyi i ministrowie rozesłali do swych przyiacioł okolniki, zapraszaiąc ich szczególniey na wczoraysze wieczorne spory. Jakoż o mało oppozycya nie tryumfowała. P. Addington i lord kanclerz mieli dziś audyencyą u J. K. Mci.

Tuteysze pisma mieszczą w sobie: "Dowiaduiemy się, że minister bawarski przy naszym dworze podał przełożenia względem postępku P. Drake imieniem swego dworu, i prosił aby był odwołany. Jeżeliby zaś dwor nasz tego nie uczynił, tedy ma rozkaz żądać paszportow do wyiazdu. ,, Dziś mówią też pisma, że iuż żądał paszportow, ale mu ich odmówiono, chcąc go w zakład bespieczeństwa P. Drake zatrzymać. Ostatniey poczty posłano ieszcze depesze do P. Drake do Monachium, iako też do Spencera Smitha w Stuttgardzie i do Elliota w Dreznie.

Listy z Dealu donoszą, że francuzkie okręty stoiące przed portem Boulogne przymuszone były przez burzą w poniedziałek schronić się do pobliskich portow. Nasze okręty ścigały ie ogniem swoim i wpędziły ieden bryg na piasek.

Ministeryalna gazeta, the Times, przyrownywa połączenie partyy P. Pitta, Foxa, Windhama i Grenwilla dla rozmaitości charakterow do ubioru arlekina.

Podług prywatnych listow od naszey eskadry przed Hawrem, poważyły się nasze łodzie d. 13 w iasnym dniu zbliżyc do tamtey-

nego portu, i pod tamteyszemi batteryami zniszczyły ieden statek, nie maiąc tylko 2ch ludzi rannych.

Nowe zwycięztwo odniesione d. 29 Listopada r. p. przez jenerała Wellesleia nad Raiami Scindia i Berarem, potwierdzone teraz zostało przez indyyską radę w Bombaiu.

Przez przybyły z Oportu okręt nadeszła tu smutna wiadomość, że fregata Apolo utopiła się z całem konwoiem z 10 okrętow pod portugalskiemi brzegami.

W Dublinie wypuszczono wiele aresztowanych osob.

Z Egiptu przybyło tu wiele skrzyń z statuami i mumiami dla lorda Elgina.

Trzy angielskie okręty płynące z południowego morza i niewiedzące o nowey woynie, weszły do przylądka Dobrey nadziei i wpadły Hollendrom w ręce.

Wczoray odprawił Król Jmć po chorobie pierwszy raz gabinetową radę, na którey prawie wszyscy ministrowie się znaydowali. Na d. 25 Maia postanowiono na tey radzie powszechne nabożeństwo, i wielu morskich officyerow na wyższe stopnie podniesiono.

Dzisieysza dworska gazeta donosi urzędownie o oddaniu wyspy Gorei Francuzom.

Rossyyski ambassador miał znowu wczoray naradzenie z lordem Hawkesbury.

Aresztowano tu wiele osob, które iak słychać, miały nastawać na życie świetney iedney osoby. Xciu Wallii, mówią nasze pisma, naprzykrzał się bardzo cudzoziemiec kucharz aby go w służbę przyiął. Ten i wiele innych cudzoziemcow są aresztowanemi. Francuzcy Xiążęta zakazali teraz wpuszczać do siebie żadnego cudzoziemca.

Stałe taxy przyniosły w roku zaprzeszłym 28 mill. 882,801 f. szt., a w ostatnim roku, który się d. 5 Kwietnia 1804 zakończył, 30 mill. 365,642 f. szt. Woienne taxy przyniosły w pierwszym z powyższych lat 1 mill. 866,647, a w drugim 3 mill. 741,319 f. szt.

Teraźnieyszy kontra admirał Pellew krąży iuż znowu przed Ferolem.

Dziennik Morning Chronicle takowy artykuł o odkrytym spisku w Paryżu umieścił:

" Im bardziey rzecz tę rozbieramy, tym bardziey poiąc nie możemy, iż jenerał Pichegru wszedł do tego nierozsądnego, a powiemy nawet, strasznego spisku, ieżelibyśmy sądzić mogli, iż celem iego było zaboystwo. Jakożkolwiek bądź, niewypadało nigdy użyć Pichegru za naczelnika tey roboty. Stał się on, a może niesłusznie, podeyrzanym nayczynnieyszey części narodu francuzkiego i wyznać potrzeba, iż same związki iego z Angliią ohydziły wielkie zamiary, do których mogłby należeć. Ze Pichegru wszedł do rady angielskiey, wnieśli stąd naturalnie Francuzi, iż proiekta iego musiały bydź przynaymniey na wpół-angielskie. Samo uczucie patryotyzmu mieyscowego dostatecznym iest w takowych wypadkach do mienia w podeyrzeniu tych ludzi, którzy się wiążą otwarcie z nieprzyiaciołmi kraiu swoiego. Któryż jenerał uczynił kiedy wieksze przysługi oyczyznie swoiey nad Temistoklesa? A przecież ten Temistokles przestał bydź Ateńczykiem, gdy się na dworze Artaxerxesa pokazał. —— Ze dom Stuartow przyiął opiekę Francyi nad sobą, każdy przeto poczciwy Anglik wziął sobie za powinność stanąć pod bronią i dawać im odpor. Wiele bardzo winien dom hanowerski nieuwadze przeciwney sobie familii, która uciekła się na łono Francyi i pomocy od niey żądała. Gdyby Karol II. uciekł się był po wsparcie do Francyi i nie miał przeciw sobie intrygi i złota dworu wersalskiego, ani wątpić, iżby nigdy na tron oycowski nie powrocił. Lecz podła pomoc, którą kray nasz daie wszelkiey nay-

nikczemnieyszey intrydze roialistow, gorsza iest od oczywistey obrony, którąbyśmy im dali. Jeżeli ministrowie za rzecz pożyteczną sądzą starać się o przywrócenie władzy królewskiey we Francyi, niechże się o to staraią; lecz niech nie będzie słychać o tych nikczemnych spiskach, których niedorzeczność wystawia nas na pośmiewisko całey Europy i których knowanie rzuca podeyrzenie na te osoby, które zwać trzeba ministrami kraiu naszego, gdyż nie mamy żadnego innego wyrazu mogącego ich lepiey oznaczyć. — Wyznać iuż teraż należy, iż dowiedzieliśmy się o wielu rzeczach względem utrzymywanych związkow i porozumienia na brzegach francuzkich od trzech miesięcy; dawaliśmy to iuż poznać; lecz z obawy, aby nam nieprzyzwoitey iakiey pobudki nie przyznano, nie wypisywaliśmy się w szczegółach i nieśmy wyraźnie nie mowili, w nadziei, iż z tego, cośmy napomknęli, dorozumieią się reszty ci wszyscy, których to interessowało, i że przestrogi nasze uczynią ich roztropnieyszemi. Nie można sobie wystawić nic nierozsądnieyszego i śmiechu godnieyszego nad prowadzenie tey całey roboty. Jak można było sądzić, aby rząd francuzki nie dowiedział się o tem, o czem nawet stroże po oberżach w Dealu i Southamton dobrze wiedzieli. — Wydziwić się także nie można, iak Pichegru pod takim przewodnictwem ośmielił się wystawić życie i sławę swoię. Przy tym rozumie i rozsądku iaki posiada, pomowiwszy pięć minut z teraźnieyszemi ministrami naszemi, powinien był poznać, co to są za głowy. Każdy człowiek, czy to Francuz czy Anglik, ieżli miał kiedy z niemi do czynienia wie dobrze czego się ma trzymać i co mu o nich sądzić wypada. Jeżli Pichegru poszedł do Francyi z własney woli, musiała go rozpacz przywieść do tego; ale ieżli udał się w brew zdaniu swoiemu, niechże krew iego spadnie na głowy tych, którzy go wysłali. Przypuśćmy, że nie myślał o dopełnieniu zaboystwa; zdaie się atoli, iż gdy popłynął do Francyi, tedy nie dla czego innego, tylko ażeby robił intrygi przeciw rządowi; lecz do ministrow zwłaszcza należy, aby się z spisku maiącego na celu zamordowanie oczyścili i usprawiedliwili. Nie podobna iest wcale ta woyna do przeszłey; czy to było mądrze lub nieroztropnie, ostatnia przecież woyna miała za cel obronę Burbonow; lecz teraźnieysza woyna nie ma nic wspólnego z Burbonami, i ieżli się mieszaią do nierozsądney (*non sensical*) zatargi Pana Addingtona o Maltę, nie są godnemi wnukami Henryka IV. A tak wesprzyymy Burbonow, albo podług innych zasad woynę prowadźmy, a nie używaymy nieszczęśliwych potomkow naylepszego z Krolow za podłe narzędzia nienawiści naszey; nieprzyprawiaymy przyiacioł ich o zupełną zgubę, gdy nie możemy nic uczynić dla ich przywrocenia. Nie wątpię, iż parlament postąpi sobie w tey okoliczności, iak mu honor narodu przepisuie.,,

Z Medyolanu d. 16. Kwietnia.

Wice prezydent naszey Rzpltey dał władzę ministrowi woyny utworzenia dwoch środkowych sądow, do których należeć będą sprawy względem dostawiania ludzi popisowych; ieden z tych sądow odprawiać się będzie w Medyolanie, drugi w Bononii.

Minister woyny wydał pod d. 10 b. m. do młodzieży Rzpltey włoskiey odezwę zachęcaiąc ią do zapisowania się dla powiększenia gwardyi pierwszego konsula i prezydenta. Odezwa ta iest następuiąca: " Młodzieży włoska! Zbiegaycie się abyście się stali uczestnikami sławy, do którey kto inny procz wasz nie iest przypuszczonym aż po odprawieniu kilku kampaniy i długiey służbie. Czegoż nie dopełnicie abyście się okazali wdzię-

cznemi za tak wielką w Was położoną ufność. Niewyciąga się w cale od was abyście dali iuż były dowody waleczności woyskowey, wrażacie bowiem pewność, że we wszystkich zdarzeniach okażecie się godnemi imienia włoskiego. Liczne półki naszych współobywatelow są iuż gotowemi wsławic się walcząc za naysprawiedliwszą sprawę. Sztandary włoskie powiewaią w nayodlegleyszych mieyscach Europy, na przeciwko wysp angielskich, na koncu Włoch, na brzegach morza adryatyckiego, równie iak i na brzegach morza środziemnego', a w tym samym czasie inne potężne siły woyskowe utrzymuią pokoy i porządek na łonie naszey Rzpltey. Młodzieży Włoska! iesteś przeznaczona, abyś szła obok Bohatyra, który przez swoy gieniusz przygotował naszą wielkośc i który was naprowadza na slady naszych wielkomyślnych przodków, który wam utworzył oyczyznę, który ią drugi raz zdobył i utrzymać byt iey potrafił. Ileż iest powodow do wzbudzenia waszego męztwa! W tymże czasie, gdy ćwiczyć się będziecie pod oczami naywiększego iaki kiedy tylko był woiownika, będziecie oraz mieć obszerne pole zadosyć uczynienia za was i waszych współ-obywatelow nayświętszey powinności wdzięczności, powinności czuwania nad zachowaniem życia tego, który tyle uczynił dla zapewnienia naszego szczęścia. Urzędnicy prefektur zapisować będą wasze imiona i przeszlą was do Medyolanu. Aby bydź przyiętym potrzeba mieć naymniey 5 stop i 5 calow wzrostu, dowieśdź dobrego postępowania i miec procz tego talenta stosowne do stanu woyskowego &c. „

Dowiaduiemy się z Mantui, że sławny Rozboynik Musso, przezwany wielkim diabłem, który iak wiadomo był aresztowanym w Trieście i od rządu Austryackiego wydanym rządowi Liguryyskiemu, przeieżdżał przez Mantuę d. 11 b. m. pod strażą oddziału woyska Liguryyskiego. Zaprowadzony będzie do Genui, gdzie przyzwoitą za swoie zbrodnie odniesie karę.

Z Rzymu d. 8. Kwietnia.

Pani Bonapartowa matka pierwszego konsula przybyła tu na d. 31 Marca i stanęła w domu kardynała Fesch ministra Rzpltey francuzkiey przy świętey Stolicy.

Ostatniego wtorku X. Sommariwa wyiechał stąd w charakterze posłańca Apostolskiego dla zawiezienia kapelusza kardynalskiego Arcybiskupowi Bonońskiemu, który świeżo kardynałem został.

Wielki podskarbi kazał świeżo ogłosić, że przywożenie sukien, materyy iedwabnych &c. na iarmark w Sinigaglia podobnież wolne iest iak w roku przeszłym.

Z Genui d. 12. Kwietnia.

Część woyska francuzkiego rozłożona w Albano i St. Pierre d'Arena zgromadziła się przed kilku dniami do naszego miasta. Jenerał Milhant odbył z niemi ćwiczenia woyskowe na placu wolności w przytomności obywatela Salicetti, ministra francuzkiego przy rządzie naszey Rzpltey.

Od kilku dni przybyła do naszego portu korweta francuzka 24 armatami uzbroiona i iedna feluka, które zasłaniały w podroży statki naładowane prochem i innemi amunicyami woiennemi.

Dowiaduiemy się z Liworna, że okręt woienny angielski krąży na przestrzeni tego portu dla strzeżenia go ile będzie można; iednakowoż mimo to kilka statkow wypłynęło z niego i pomiędzy innemi dwa naładowane zbożem i przeznaczone do Genui, gdzie szczęśliwie stanęły.

Z Paryża d. 13. Kwietnia.

Dzisieyszy dziennik paryzki donosi z Marsylii pod d. 14 Kwietnia: — Admirał Latouche dowodzący 4 liniiowemi okrętami, 4

fregatami i 4 bryganrynami widziany był d. 9 t. m. niedaleko tuteyszego portu.,,

Zapewniaią, iż członki pierwszych władz należące do legionu honorowego, przed pierwszym konsulem wykonaią na ten stopień przysięgę.

W Wandei już zupełnie przywrocona spokoyność, i jenerał Gouvion, który tam był posłany powraca do Paryża.

Monitor umieszcza doniesienie kommissarza handlowego w Teneryffie, Cuneo d'Ornaro, pod d. 13 Marca, o wiadomym iuż wzięciu wyspy Gorei pod afrykańskiemi brzegami. Otrzymał on go od officyerów pokoiowego okrętu, który odwoził angielską załogę do Falmutu. Cztery galioty przybyły z Kaienny pod Senegal, i do nich przyłączył się ieszcze korsarze Tomasz z Rochefortu. Jenerał Blonchot dowodzący w Senegalu, postanowił wesprzyc tę wyprawę iedną ieszcze galiotą z 130 ludzi i wziąść tę wyspę za iednym zawodem. Francuzi wysiedli na ląd w mieyscu, gdzie się Anglicy naymniey spodziewali; z obu stron zginęło i ranionych było wiele ludzi, i angielski półkownik Frasser zobaczył się nakoniec przy słabey załodze przymuszonym zawrzec d. 18 Lutego kapitulacyą w 3 artykułach, na mocy którey on i cała załoga nie może poty służyc przeciw Francuzom, poki wymienioną nie zostanie. Officyerowie i żołnierze zostali przy swoiey własności &c. Z francuzkiey strony dowodził tą wyprawą porucznik morski Mahé

Głowna rada departamentu Jura wyraża w swoim adressie do pierwszego konsula między innemi rzeczami, ażeby stały porządek przeciw usiłowaniom nieprzyiacioł ustanowił, na zawsze zniszczył wakans rządu i zapewnił dla potomności trwałą szczęśliwość.

Wczoray miała także głowna rada departamentu Sekwany i Oasy u pierwszego konsula audyencyą i między innym wyraziła w swey przemowie: " Bohatyr, który założył podstawy szczęścia narodowego, musi także trwałość iego zapewnic. Rewnie iak Karol W. zakreśliłeś, Obywatelu Pierwszy Konsulu, przez Twoie zwycięztwa naturalne granice Francyi; równie iak on zasłużysz przez Twoie urządzenia na chwalebny tytuł przywrociciela państwa francuzkiego.,,

OOb. St. Suzanne, Beauharnais, Delanoy i St. Martin de la Motte zostali senatorami obrani.

W wielu miastach maią bydź konsultacyyne rady dla rękodzieł, fabryk i kunsztow ustanowione.

Na kandydatow do 15 nie zaiętych ieszcze senatoryy podał senat między innemi: senatorow Barthelemy, Boissy d'Anglas, Bougainville, Cacault, Casabianca, Emmery, François de Neufchateau, Kellermanna, Lacepede, Moreau de Galles, Perregaux, Wolneia &c. Trybun Garry został prefektem departamentu Tarny mianowany.

Martynika nie iest teraz tak ścisło od Anglikow blokowana iak dawniey; z Francyi nie maią tam żadnych wiadomości.

W Hawrze szukaiąc przebranego angielskiego officyera, odkryto tylko iakiegoś awanturnika.

Margrabia Maisonfort, który w Wenecyi uszczypliwie przeciw pierwszemu konsulowi mowił, musiał podług naszych pism Wenecyą opuścic i zostaie pod dozorem w Udine.

Hanowerscy deputowani mieli d. 17 audyencyą u pierwszego konsula w St. Cloud.

Z Genewy d. 12. Kwietnia.

Trudnoby sobie było wyobrazić uczucia iakie śmierć P. Neckera wzbudziła w naszym mieście (P. Necker przeniosł się do wieczności d. 9 a nie 11 iak przez omyłkę doniesiono),

Smierć ta powszechny żal wzbudziła. Zwłoki iego przeniesiono do włości iego Kopet, iak tego żądał. Ten obrządek więcey ieszcze poruszaiący niżeli żałobny odprawił się na dniu wczorayszym. Krewni zmarłego naczele których był Adryan Stael, wnuk iego maiący y do 8 lat towarzyszyli zwłokom. Szanowny brat iego P. Germany w tak wielkim smutku był pogrążony, że żadnym sposobem uczętnikiem tey smutney podroży bydz nie mogł. Wielka liczba obywatelow Geneweńskich w żałobne suknie przybranych udała się do Kopet, aby tam uczyniła ostatnią przysługę człowiekowi poczciwemu, który przydał sławy swoiey oyczyznie. Wszyscy ci którym dobrze uczynił, a liczba ich była wielka, szli za trunną swego dobroczyńcy. Przybywszy do bramy obwodu, w którym leżą zwłoki Pani Neckerowy, sama tylko trunna iey męża była tam przyięta, a wszyscy co iey towarzyszyli ze łzami w oczach powrocili do zamku.

W odległości 500 lub 600 krokow od zamku iest mały lasek, który murem obtoczono dla użycia na króre go P. Necker przeznaczył. W pośrod tego lasku iest grota wewnątrz czarnym marmurem wyłożona; w śrzodku tey groty wielka trunna kamienna, a w niey materace napełnione wonnościami i ziołami aromatycznemi. W tey kamienney trunnie złożeno trundę P. Neckerowey w czasie gdy umarła, trunna iey była cynowa i napełniona wyskokiem winnym. Obok P. Neckerowy złożono zwłoki iey męża. Na wierzchu tey kamienney trunny będzie położony kamien, który całą okrywać będzie Drzwi groty będą zamurowane i tam na zawsze spoczywać będzie małżeństwo połączone uczuciami serca więcey ieszcze niżeli przymiotami umysłu, które całe swoie życie poświęcało na czynienie dobrze, a które przez swoie cnoty ludzkość uczciło.

Z Neapolu d. 6. Kwietnia.

Pewny emigrant z Porto Ferraio nazwiskiem Fossi werbował dla Anglikow. Wysłał on był do prowincyi Abruzzo posłańca maiącego zlecenia odmowić wszystkich Korsykanczykow służących w bataliionach Liguryyskich. Król Jmć Sycyliyski rozkazał pomienionego Fossi wyprowadzić z kraiu i w więzieniu osadzić na iedney z wysp Sycyliyskich.

Z Hagi d. 28. Kwietnia.

Francuzki minister woienny Berthier oczekiwany iest iutro z Zelandyi, gdzie z Boulogne przybył, w Utrechtcie. Ogląda on wszystkie do wyprawy przeznaczone woyska. Stamtąd uda się do Amsterdamu i północney Hollandyi, a przez Hagę powroci do Francyi. Mniemaią teraz, iż wyprawa przeciw Anglii niebawnie nastąpi. Przy utrechcie zgromadzaią się woyska, które minister woienny obeyrzy.

Z Anglii powraca 12 poymanych z Szeweningi rybakow i więcey ich ieszcze powroci, co winniśmy dobroczynnemu wdaniu się familii Fagel bawiącey w Anglii.

Z Ratyzbony d. 22. Kwietnia.

Na dniu wczorayszym podano do dyktatury Rzeszy memoryał Xięcia Lichtensteina znayduiącego się teraz w Neapolu, którego treść iest nastepuiąca:

" Wniosek Naywyższey Głowy Rzeszy Niemieckiey, dążący do powiększenia przyzwoitego głosow katolickich w kollegium Xżąt, zniewala mnie abym się udał do seymu prosząc o przyznanie mi drugiego męzkiego głosu. Uważaiąc, że moie Xiestwo w Rzeszy niemieckiey składa się z dwoch hrabstw Rzeszy, które dawniey były oddzielne, to iest: Waduzu i Schellenbergu; że mam posiadłości leżące w Czechach, Morawie, Sląsku i Austryi. i że iestem przyodziany zaszczytem Xcia Opawskiego i Jegendorseńskiego, niewątpię przeto, że sprawiedliwość na moie słuszne żądanie odbiorę. „

Ten memoryał datowany iest w Neapolu d. 18 Lutego 1804.

DODATEK

DO Nro 39.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 13. Maia 1804.

O dawnym i teraźnieyszym położeniu politycznem.
(Z Neuwiedzkiey Gazety.)

Przy pokoiu po pierwszey punickiey woynie oświadczył Hannon imieniem Kartaginy, iż nie dopuści Rzymianom rąk nawet obmyć w wodzie Sycyliyskiego morza.

Woyny między Rzymem i Kartaginą bardzo są podobne do teraźnieyszego naszego położenia. Kartaga upadła, a Rzym zwyciężył. Ale boy po trzy razy był odnowiany i dopiero po trzeciey woynie upadła Kartaga, to dumne miasto, które przywłaszczało sobie zwierzchnictwo morza i handlu.

Kartaga rządziła się osobliwszem prawem narodow; nic dla niey nie było świętego kiedy szło o rozszerzynie iey handlu i żeglugi. Gdy się kto poważył zawiiać z towarami lub handlować do wyspy Sardynii, lub na brzegi Afryki, tedy kapitan okrętu i lud śmiercią był karany: wrzucano ich w morze. Taka komora celna była straszniejszą, niżeli wszystkie w świecie komory. Nayokrutnieyszą zaś było rzeczą, że Sardyńczykom nie wolno było pod karą śmierci uprawiać gruntow.

Stolica handlu Kartagińskiego wzbiła się w moc przez bogactwa, te zaś pomnożyła przez siłę morską. Założyła na brzegach Afryki osady, które się zawsze barbarzyńcom opierać musiały. Jest to żywy obraz angielskich osad na brzegach Malabaru i Koromandlu!

Kartaginczykowie znaleźli w Marssyliyczykach znaczących w handlu współ ubiegaczow. Prowadzili z sobą woyny dla rybołowstwa; po woynie znowu się obie strony do handlu wracały, i nigdy zaśdrość nie ustawała. Gdy Rzymianie z Kartagińczykami woynę prowadzili, wszystkich ostatni używali sił dla zwyciężenia Rzymian, bo uważali ich, iako potężnieyszych niebezpiecznieyszymi bydź dla swego handlu, niżeli Marssyliyczykow. Dla tego ow warunek Hannona po pierwszey woynie punickiey, że Kartaga nie dopuści Rzymianom rąk nawet w Sycyliyskim obmyć morzu. Marssyliyczykowie trzymali zawsze z Rzymianami, ponieważ zasdrościli handlu Kartagińczykom; nadto Rzymianie byli bliżey Kartaginy i mogli na nią bez okrętow uderzyć.

Ktoż nie uyrzy w mieście Marssylii podobieństwa do naszey Hollandyi? Takie samo położenie handlowe, mieyscowe, polityki, a nawet ten sam kierunek i sposob postępowania. Po upadku Kartagi była Marssylia składem handlu i ogromnych bogactw; ieżeli Francya zwycięży kiedy Angliią, toż samo spotka Hollandyą.

W punickich iednak woynach nie walczono tylko o zwierzchnictwo środziemnego morza; na tem iedynie morzu chciała Kartaga wyłącznie swoy handel prowadzić. Nie znano ieszcze magnesowey igły i nie śmiano się na Ocean puszczać. Ninieysza woyna ma obszernieysze widoki. Anglicy panuią po wszystkich morzach, wyiąwszy Kaspiyskie, które iest iako iezioro uważane, ponieważ się z innemi morzami nie łączy. Siła ich wszędzie się rozciąga; zarowno przewodzą w Indyach iak na środziemnem morzu; aże morza dwie

trzecie części znaiomey ziemi zaymuią, zatem to panowanie rozciąga się na dwie trzecie części świata.

Rożne położenia między Angliią i Francyą odmienne są od tych, w iakich się oba te mocarstwa prowadząc z sobą woynę dawniey znaydowały. Przed tem łatwo było Anglii wciągnąć w swą sprawę to lub owo mocarstwo lądowe, a nawet to lub owo morskie. Już iey wpływ upadł. Francya ma za sobą brzegi od Greningi przez Hollandyą do przylądka S. Wincentego, brzegi Portugalii, a ztamtąd przez Kartagenę całych Włoch aż do Reggio w Neapolitańskim. Te wszystkie brzegi są groźnemi punktami dla siły morskiey Anglii; wszystkie są dla niey zamknięte, i nie malby można powiedziec, że europeyska Angliia nie ma żadney kommunikacyi z Europą. Cóżby dopiero było, gdyby ieszcze Malta od Sycylii zdobytą została?

Z północney tylko strony kommunikuie ieszcze Angliia z Europą. Baltyckie morze iest potężną neutralnością zasłonione, i to morze iest wielkiey wagi dla Anglii. Wiadomo wszystkim iakie tam źrodła dla swey marynarki znayduie. Admirał Rodney wyznał, iż okręt, na który wsiadł, cały był z materyałow rossyyskich zbudowany, i że nic angielskiego procz męztwa i sztuki angielskich maytkow na nim się nie znaydowało.

Półn cna Europa liczy dwa wielkie mocarstwa, Rossyą i Prussy, gdy połudbiowa iedną tylko ma Austryą. Neutralnośc iest przeto na północy dzielnieysza niżeli na południa. Użyteczne brzegi tey części są dla Anglii otwarte, gdy z południowey małe tylko ciągnąć może korzyści. Nie upadło zatem źrodło materyałow dla angielskiey marynarki, zawsze ich będzie miała w czasie teraźnieyszey woyny.

Tym czasem zdaie się, że Francya nay krótszą przeciw Anglii obrała drogę przez wylądowanie. Ze się Anglicy tey drogi obawiaią, okazuią ich usiłowania, do których nawet ostatni spisek należy.

Smutną iednak iest rzeczą, kiedy kray musi się takich środkow chwytac; rzadko one się udaią, a chociażby się nawet udały, zawsze są ozuaczone piętnem niesławy. — Pan Drake iuż opuścił Monachium; zapewne będzie się chciał przed rozgniewaną Europą usprawiedliwic.

DONIESIENIA.

Na Starey Wiśle znayduie się kilkadziesiąt dziewiątowych i mnieyszych nowych Galarow do sprzedania; ktoby sobie życzył którego nabydź, niechay zgłosi się do domu nad starą wisłą pod Nro. 253 za Wielopolem, a tam u właściciela dowie się o ich cenie.

Dla osadzenia mieysca 3go Assessora w Magistracie Stryyskiem z pensyą 150 ryń. złączonego został stosownie do wysokiego rozporządzenia Gubernialnego d.d. 6 t. m. konkurs na dzień ostatuiego Maia r. b. rozpisany. Kompetenci Dekretami eligibilitatis opatrzoni maią się ieszcze przed ostatniem Maia do C. K. Urzędu Cyrkularnego Stryyskiego udac.

Dla osadzenia Urzędu Assessora w Magistracie Jarosławskiem z pensyą 250 ryń. złączonego iest mocą wysokiego rozporządzenia Gubernialnego dd. 6 t. m. konkurs na ostatniego Maia r. b. wyznaczonym; Kompetenci więc maią petyta swoie dekretami eligibilitatis opatrzone ieszcze przed wspomnionym dniem do C. K. Urzędu Cyrkularnego Przemyślskiego podac.

Jozefa Pasierbskiego, który Popadawskiego właściciela Sucharkiewicza sposob dawać maiącemu do ucieczki od żołnierstwa, udał dla zmocnienia swego doniesienia, ma się do C. K. Sandeckiego Cyrkułu nieodwłocznie stawic.

Tymże więc końcem daie się do wiadomości na rozkaz Naywyższey Gubernii, aby przy odkryciu onegoż, do wzmiankowanego Cyrkularnego Urzędu był skazanym.

Od C. K. Policyi Kommissoryatu. W Krakowie d. 9 Kwietnia 1804.

Aloizy de Persa, dyryguiący kommissarz.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa wiadomo czyni, iż dom po Reginie Wesołoskiey pozostały w Kleparzu pod Nrem 52 stoiący sądownie w roku przeszłym ryń. 625 oszacowany po upłynionym pierwszym licytacyi terminie dla nieprzytomnych kupicielow przez publiczną licytacyą, tu w sądzie dnia 17 Maia b. r. o godzine 3 popołudniu odprawiac się maicą podług zwyczaynych warunkow sprzedany będzie. Chęc kupienia maiący na tęż Li-

cytacyą zwołuią ſię. Wierzyciele zaś prawo zaſtawu nań maiący napominaią ſię, aby nieoczekuiąc osobnych przypozwań w czaſie Licytacyi przytomnemi byli i długi swoie na Domu w zwyż rzeczonym maiące do protokołu wnieśli, inaczey żaden wzgląd co do podziału szacunkowey summy miany nie będzie.

Gollmayer.
Łodziński.
Hirschberg.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 6 *Kwietnia* 1804.
Plinta.

Magiſtrat C. K. Miaſta Krakowa ninieyszym Edyktem wiadomo czyni, iż kamienica na małym rynku za iatkami rzeźniczemi sub Nr. 676 ſtoiąca, po niegdy Szymonie Ziobrowskim pozoſtała przez publiczną licytacyą tu w Sądzie dnia 28 Maia 1804 o godzinie 3 po południu odbywaiącą ſię pod zwyczaynemi kondycyami, sprzedaną zoſtanie, wszyscy zatym tey nabycia sobie życzący, na ten termin zapraszaią ſię; nakoniec wszyscy wierzyciele hyppotekowani napominaią ſię, ażeby nie oczekuiąc osobnych w tey mierze przywołań prawa swoie w czaſie licytacy do protokołu wnoſili, gdyż inaczey, żaden więcey potym wzgląd przy podziale summy zalicytowaney miany nie będzie.

Gollmayer.
Rangſtein.
Łodziński.

Z Rady Magiſtratu C. K. Miaſta Stołecznego Krakowa.
Dnia 27. *Kwietnia* 1804.
Plinta.

Magiſtrat Miaſta C.K. Krakowa ninieyszemi wiadomo czyni publiczności, iż miody i inne domowe sprzęty, iakoliteż kleynoty, i srebra, po zmarłym Szymonie Ziobrowskim pozoſtałe, przez publiczną licytacyą w kamienicy pod Nrem 676 ſtoiącey dnia 22 Maia r. b. o godzinie 9 z rana sprzedawane będą.

Wszyscy zatym chęć maiący kupiciele na tęż licytacyą zapraszaią ſię.

Drdacki.
Łodziński.
Hirschberg.

Z Rady Magiſtratu C. K. Miaſta Stołecznego Krakowa.
Dnia 26. *Kwietnia* 1804.
Plinta.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Gallicyi Zachodniey uwiadomiaią ninieyszym Edyktem JPana Władysława hrabię Branickiego, iż żyd Zelman Wigdorowicz przeciwko niemu o zapłacenie summy 797 zł. pol. 10 gr. c. s. c. do sądow tuteyszych żałobę podał, i pomocy sądowey dopraszał ſie.

Gdy zaś też Sądy dla iego zamieszkania niewiadomego, iemu tuteyszego sądowego adwokata Dyaczyńskiego, za obrońcę z iego szkodą i niebespieczeńſtwem uſtanowiły, z którym raż Sprawa rozpoczęta podług przepisanego dla Galicyi Zachodniey sądowego porządku prowadzona i ukończona będzie. Napomina ſię on ninieyszym Edyktem aby w 90 dniach do odpowiedzi ſię ſtawił, i uſtanowionemu dla ſiebie obrońcy dokumenta swe oddał, lub innego sobie patrona obrał, i tego Sądowi wymienił, i oraz tych podług Prawa użył krokow, które ſię do obrony swey sprawy pożytecznemi bydź zdaią; gdyby bowiem tego nie uczynił, i swą zaniedbał sprawę, samby sobie szkodę może iaką ſtąd wynikaiącą przypisać winien był. Dan w Lublinie dnia 28 Lutego 1804 roku.

Michałowski V. P.
Dostenberg.
Gruszecki.

Z Rady C. K. Sądow Szlach: Lubelskich Galicyi Zachod.
Klimaszewski.

Jozef Chrząszczyński, zakupiwszy od JPana Bartsza handel korzenny i innych towarow, w kamienicy tegoż JP. Bartsza pod Nr. 15 przy kosciele Panny Maryi będący, który znacz-

nie świeżemi towarami pomnożył i pod swoim imieniem prowadzić będzie, poleca się Prześwietney Publiczności, przyrzekaiąc usłużyc każdemu dobrem towarem po iak naysłusznieyszey cenie.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey wszystkim i każdemu, komu o tem wiedzieć należy, publicznym Edyktem niniejszym wiadomo czynią: że na żądanie Kazimierza Meciszewskiego, iako opiekuna małoletnich po Kasprze Meciszewskim pozostałych, Dobra wsi Dziemierzyce w Cyrkule Konieckim leżące, do massy zmarłego należące, i podług aktu detaxacyi do summy 26,691 ryn. 20 kr. oszacowane, na sprzedarz publiczną podane będą, pod warunkami następuiącemi.

1mo. Przy dobrach tych zostaną dołączone osobnym inwentarzem spisane i otaxowane ruchomości, iako to: konie, woły, krowy, owce, iałowizna, tudzież wozy, pługi, radła, i tym podobne narzędzia gospodarskie, które wszystkie przy licytacyi będą publikowane, kwota zaś za nie do ceny dobr dołączy się, i te razem licytowane będą; zaczym

2do. Każdy licytować chcący, wadyum czyli dziesiątą część szacunku, iaki wypadnie, przed licytacyą złożyc będzie obowiązany, które po ukończoney licytacyi Panom Licytantom natychmiast powrocone zostanie, i tylko ten, który na licytacyi iako naywięcey daiący Dobra te otrzyma, wadyum swoie na mieyscu kommissyi wyznaczoney zostawi.

3tio. Przy dobrach tych pozostaną się kapituły czyli summy wyderkaffowe, iako to: Szpitala S. Łazarza 20,000 zł. pol., Prześ: Kapituły Krakowskiey 4000 zł. pol., Swietney Akademii Krakowskiey 1000 zł. pol., tudziesz sukcessorow Wilkoszewskich 6000 zł. pol. czyli razem złączona summa 31,000 zł. pol.

4to. Resztuiącą summę, iaka po odtrąceniu wyżey wzmiankowanych 31,000 zł. pol. wypadnie, przyszły dziedzic Dobr pod utratą złożonego wadyum w dniach 14 do depozytu sądowego wnieść będzie powinien.

5to. Ponieważ administruiący tę massę podatki skarbowe jeneralnie wszystkie iuż za cały rok zapłacił, przyszły zatym dziedzic, za złożeniem sobie kwitow, kwotę za półrocze zapłaconą, w gotowiznie powrócić będzie obowiązany.

6to. Czeladzi także folwarczney naddane zasługi i ordynaryą, tudzież długi na gromadzie, ieżeli iakie z obrachunku pokażą się, przyszły dziedzic w gotowych pieniądzach powrocić massie obowiązany będzie, nadto.

7mo. Jeżeliby rzeczy niektóre do massy należące, od sprzedaży wyięte sostały, albo te sprzedane bydź nie mogły, takich rumacya czyli wywoz na trzy tygodnie naznacza się.

Przeto kupna sobie życzący wzywaią się do licytacyi dnia 25 Czerwca r. b. o godzinie 9 zrana w C. K. Sądach tutayszych odprawiać się maiącey, i niech wiedzą, że naywięcey daiący długi na Dobrach będące w proporcyi offiarowanego szacunku na siebie przyiąć będzie musiał, ieżeliby wierzyciele przed umowioną może awizacyą zapłaty swych należytości przyiąć niechcieli.

Wszyscy zaś wierzyciele i każdy hypotekę maiący zarazem wzywaią się, ażeby przed odprawiać się maiącą licytacyą dopilnowali się w prawach swoich; ostrzegaią się także, żeby osobnego wezwania nie czekali, bo inaczey ci, którzy się w tym terminie nie zgłoszą, ani do nabywcy czyli obeymuiącego dobra te, ani też do Dobr samych żadnego iuż prawa mieć nie będą, ale swey satysfakcyi z szacunku sprzedaży lub z innego dłużnikow maiątku poszukiwać muszą. W Krakowie d. 17 Kwietnia 1804.

Jozef de Nikorowicz.
Frezdenthal.
Aiünch.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Krak: Galicyi Zachodniey
Elsner.

Kamienica na Kazimierzu przy Krakowie, pod Nrem 98 sytuowana, niegdy JW. Woiewodziny Małachowskiey własna iest do sprzedania, życzący onę kupić, ma się udać do W. Jerzego Dobrzańskiego w Krakowie na ulicy S. Anny pod Nrem 304 mieszkaiącego, lub w niebytności iego, do JPana Woiewodzkiego, skąd o cenie i kondycyach sprzedaży zainformowanym zostanie, z tym dodatkiem: iż szacunek ratami stosownie do umowy może być zapłacony.